

Stanovisko Republikovej únie zamestnávateľov

- Návrh zákona o inšpekcii v sociálnych veciach a o zmene a doplnení niektorých zákonov
  - materiál na rokovaní HSR SR dňa 21.02.2022

Stručný popis podstaty predkladaného materiálu a jeho relevancie z hľadiska RÚZ

Materiál bol predložený na rokovanie Ministerstvom práce, sociálnych vecí a rodiny SR na základe Plánu legislatívnych úloh vlády SR.

Cieľom a obsahom materiálu je najmä:

Návrh zákona stanovuje primárne úlohy a oprávnenia Útvaru inšpekcie v sociálnych veciach v oblasti správneho dozoru v sociálnych veciach, ako aj oprávnenia a povinnosti štátnych zamestnancov poverených výkonom správneho dozoru v sociálnych veciach a prizvanej osoby pri výkone správneho dozoru. Špecifikuje práva a povinnosti dozorovaného subjektu, práva a povinnosti osôb pri vykonávaní inšpekcie v sociálnych veciach, priebeh a vecné náležitosti vykonávania správneho dozoru ako aj rozhodovanie ministerstva o sankciách za porušenie povinností ustanovených osobitnými predpismi a týmto zákonom

Postoj RÚZ k materiálu

Deklarovaným cieľom predkladanej právnej úpravy je vytvoriť funkčný systém správneho dozoru nad plnením povinností v oblasti sociálnych vecí, a tým prispieť k posilneniu efektívnosti a kvality sociálnej pomoci poskytovanej v rámci práva sociálneho zabezpečenia. **RÚZ materiál v medzirezortnom pripomienkovom konaní pripomienkovala. Predmetom stanoviska RÚZ sú rozpory, ktoré sa v priebehu medzirezortného pripomienkového konania nepodarilo odstrániť.**

RÚZ berie materiál na vedomie po zapracovaní nižšie uvedených pripomienok..

Pripomienky RÚZ k predkladanému materiálu

1. Zásadná pripomienka k návrhu zákona ako celku

Navrhujeme nahradiť v názve zákona slovné spojenie „o inšpekcii“ na slovné spojenie „o dohľade“

Odôvodnenie:

Plán obnovy v komponente 13 na strane 485 v bode 3 hovorí o reforme dohľadu nad sociálnou starostlivosťou a nie o inšpekcii v sociálnych veciach.

2. Zásadná pripomienka k čl. I., §2 odsek 1

§ 2 bode (1) písm. a) navrhujeme zmeniť text „dozor nad dodržiavaním“ za text „dohľad nad dodržiavaním“

Odôvodnenie:

Plán obnovy v komponente 13 na strane 485 v bode 3 hovorí o reforme dohľadu nad sociálnou starostlivosťou a nie o systéme „dozoru“. Výraz „dozor a dozorca“ je vlastný skôr trestnému právu a evokuje v sociálnych službách veľmi neprijemné asociácie.

3. Zásadná pripomienka k čl. I., §2 odsek 1

V § 2 (1a) navrhujeme zmeniť text „dodržiavania štandardov kvality“ na text „hodnotenie štandardov kvality“

Odôvodnenie:

Celý proces tvorby a implementácie štandardov kvality bol chápaný ako postupný proces zvyšovania kvality jednotlivých druhov sociálnych služieb pre prijímateľa, ktorý má byť zavíšený procesom hodnotenia kvality jednotlivých druhov sociálnych služieb. Dozor a „inšpekcia“ s hrozbami neprimeraných a nijako preukázateľne štrukturovaných reštrikcií so všetkými negatívnymi dopadmi na poskytovateľov sociálnych služieb, vrátane kriminalizácie pracovníkov v sociálnych službách, pri dlhoročnom poddimenzovanom financovaní sociálnych služieb, môže mať za následok veľmi negatívne dopady na prevádzku sociálnej služby. Chýba nám účel tohto konania predkladateľa zákona, nateraz to vyzerá, že účelom má byť odnímanie registrácií a likvidácia poskytovateľov.

4. Zásadná pripomienka k čl. I., §2 odsek 2

V § 2 bode (2) Navrhujeme nahradenie slovného spojenia „Inšpekcia v sociálnych veciach voči dozorovanému subjektu, ktorým na účely tohto zákona je“ za slovné spojenie „Dohľad v sociálnych veciach sa vykonáva v subjektoch, ktorými na účely tohto zákona sú“

Odôvodnenie:

Plán obnovy v komponente 13 na strane 485 v bode 3 hovorí o reforme dohľadu nad sociálnou starostlivosťou a nie o systéme „dozoru“ alebo „inšpekcií“

5. Zásadná pripomienka k čl. V., Príloha č. 2

Žiadame vypustiť celú navrhovanú novú Prílohu č. 2 k zákonu 448/2008 a žiadame ponechať v platnosti súčasné znenie štandardov

Odôvodnenie:

Od roku 2014 doteraz sa poskytovatelia s.s. a rezort trápia s aplikáciou Štandardov kvality sociálnych služieb. Stálo nás to veľa úsilia nervov a financií, zakomponovali sme ich do zložitých interných smerníc a procesov a keď sa nám to už ako tak podarilo, tak prichádza radikálna zmena. Podľa Plánu obnovy nie je nutné, aby SR urobila nové štandardy, ale reformu. Odmietame výmenu starých štandardov za nové. Lebo staré štandardy boli tvorené odspodu v úzkej spolupráci s odbornou praxou a zavádzané 6 rokov. Nové naopak. Sú šité horúcou ihlou a odborná prax sa k nim mala šancu vyjadriť na jednej on-line diskusii každý účastník na 5 minút a majú byť zavedené do praxe za pol roka? Ak je nutná nejaká revízia, tak nech sa tak udeje v štruktúre starých štandardov, aby sme nemuseli meniť radikálne interné smernice poskytovateľov a nech sa tak udeje až v roku 2025 kedy bude schválená a veríme platná reforma financovania sociálnych služieb. Dnes nemáme dostatok zamestnancov. Nemáme s kým aplikovať štandardy nanovo.

V prípade, že táto naša požiadavka nie je akceptovateľná, predkladáme nasledovné zásadné pripomienky k novým štandardom kvality:

6. Zásadná pripomienka k čl. V., Príloha č. 2

V Kritériu 1.4: Účel a odborné zameranie metód, techník a postupov pri poskytovaní odborných činností vymedzených pre daný druh sociálnej navrhujeme doplniť poslednú vetu nasledovne: Prijímateľom sociálnych služieb je sprostredkovaná možnosť konzultovať a využiť podporu iných odborných pracovníkov z príslušných profesií a oblastí, pričom povinnosť poskytovateľa sprostredkovať túto službu neznamená, že ju má poskytovateľ aj uhrádzať.

Odôvodnenie:

Takto vymedzená možnosť nedáva šancu ani odhadnúť náklady pre poskytovateľa. Keďže nevieme akého odborníka si bude klient želať, koľkokrát mesačne a koľko bude stáť.

V Rakúsku poskytovateľ sprostredkáva klientov v ZSS aj dámsku spoločnosť za účelom sexu, ale platí ju klient. Prečo kritérium jasne nevyvedie ako to má byť?

7. Zásadná pripomienka k čl. V., Príloha č. 2

V časti III. Oblasť prevádzkové podmienky. V Kritériu 3.1. vypustiť vety konkretizujúce podmienky, ktoré schvaľujú iné na to určené orgány štátnej a verejnej správy.

Odôvodnenie:

Ak raz poskytovateľ splnil predpisy hygieny, ktoré sú nutné ku kolaudácii a má platnú kolaudáciu a dodržiava vyhlášky kompetentných orgánov, tak názor inšpektora by ich nemal sprísňovať, rozširovať, či inak vykladať rozhodnutia orgánov o ktorých rozhodli na danú oblasť vzdelaní a fundovaní odborníci.

Zdroj: RÚZ